

Karta charakterystyki Propan

Data utworzenia : 28.01.2005
Data aktualizacji : 01.12.2010

Wersja : 07
Zastępuje wydanie z dnia 10.04.09, wersja 06

Karta nr 009
strona 1 / 3

1 IDENTYFIKACJA PRZEDSIĘBIORSTWA

Nazwa produktu

Propan

Nazwa handlowa

Propan 2.5

Propan 3.5

Numer WE z EINECS: 200-827-9

Numer CAS: 74-98-6

Numer indeksowy 601-003-00-5

Wzór chemiczny C₃H₈

Numer rejestracji REACH:

Nie dostępny

Znane zastosowania

Ogólne zastosowanie przemysłowe

Identyfikacja przedsiębiorstwa

Linde Gaz Polska Spółka z o.o., al. Jana Pawła II 41a, 31-864 Kraków

Adres e-mail: reach.pl@linde.com

Telefony alarmowe: +48/12/643 9200 (w godzinach pracy)

2 IDENTYFIKACJA ZAGROZEŃ

Klasyfikacja substancji lub mieszaniny

Klasyfikacja WE zgodna z 1272/2008/WE (CLP)

Press. Gas - Zawiera gaz pod ciśnieniem; ogrzanie grozi wybuchem.

Flam. Gas 1 - Skrajnie łatwopalny gaz.

Klasyfikacja WE zgodna z 67/548/WE i 1999/45/WE

F+; R12

Produkt skrajnie łatwopalny.

Wskazówki dotyczące ryzyka dla ludzi i środowiska

Gaz skroplony.

Kontakt z cieczą może spowodować poparzenia zimnem i odmrożenia.

Elementy etykiety

- Piktogramy oznakowania

- Hasło ostrzegawcze

Niebezpieczeństwo

- Zwroty wskazujące rodzaj zagrożenia

H280 Zawiera gaz pod ciśnieniem; ogrzanie grozi wybuchem.

H220 Skrajnie łatwopalny gaz.

- Zwroty wskazujące środki ostrożności

Zwrot wskazujący środki ostrożności Zapobieganie

P210 Przechowywać z dala od źródeł ciepła/iskrzenia/otwartego ognia/gorących powierzchni. Palenie wzbronione.

Zwrot wskazujący środki ostrożności Reagowanie

P377

W przypadku płonięcia wyciekającego gazu: Nie gasić, jeżeli nie można bezpiecznie zahamować wycieku.

P381

Wylimitować wszystkie źródła zapłonu, jeżeli jest to bezpieczne.

Zwrot wskazujący środki ostrożności Przechowywanie

P403

Przechowywać w dobrze wentylowanym miejscu.

3 SKŁAD I INFORMACJA O SKŁADNIKACH

Substancja / Mieszanina: Substancja

Składniki / Zanieczyszczenia

Propan

Numer CAS: 74-98-6

Numer indeksowy: 601-003-00-5

Numer WE z EINECS: 200-827-9

Numer rejestracji REACH:

Nie dostępny

Nie zawiera innych składników lub zanieczyszczeń, które mogłyby mieć wpływ na klasyfikację produktu.

4 PIERWSZA POMOC

Wdychanie

W wysokich stężeniach może spowodować uduszenie. Objawy obejmują utratę zdolności ruchowych/przytomności. Ofiara może nie być świadoma, że się dusi.

W niskich stężeniach może powodować efekty narkotyczne. Objawy mogą obejmować zawroty głowy, bóle głowy, nudności oraz utratę koordynacji. Zabezpieczając się izolującym aparatem oddechowym przenieść ofiarę do nieskażonego obszaru. Utrzymywać ofiarę w ciepłe i spokoju. Wezwać lekarza.

W przypadku zaniku oddechu zastosować sztuczne oddychanie.

Kontakt ze skórą / oczami

W przypadku kontaktu z cieczą przemywać oczy/skórę wodą, przez co najmniej 15 minut. Zapewnić pomoc lekarską.

Spżycie

Spżycie nie jest uważane za potencjalną drogę narażenia.

5 POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POŻARU

Szczególne zagrożenia

Narażenie na działanie ognia może spowodować rozerwanie/wybuch pojemnika.

Niebezpieczne produkty spalania

Niecałkowite spalanie może prowadzić do tworzenia tlenku węgla.

Właściwe środki gaśnicze

Mogą być stosowane wszystkie znane środki gaśnicze.

Szczególne metody

Jeżeli to możliwe, zatrzymać wypływ produktu. Usunąć pojemnik z miejsca zagrożenia i chłodzić wodą z bezpiecznego miejsca. Nie gasić płomienia wypływającego gazu chyba, że jest to absolutnie konieczne. Może dojść do samoczynnego/wybuchowego powtórnego zapłonu. Gasić każdy następny pożar.

Środki ochrony indywidualnej dla strażaków

W zamkniętych pomieszczeniach stosować izolujące aparaty oddechowe.

6 POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU NIEZAMIERZONEGO UWOLNIENIA DO ŚRODOWISKA

Środki ochrony osobistej

Przy wchodzeniu w obszar stosować izolujący aparat oddechowy chyba, że stwierdzono, iż atmosfera jest bezpieczna. Zapewnić odpowiednią wentylację powietrza. Ewakuować obszar. Wylimitować źródła zapłonu.

Karta charakterystyki Propan

Data utworzenia : 28.01.2005
Data aktualizacji : 01.12.2010

Wersja : 07
Zastępuje wydanie z dnia 10.04.09, wersja 06

Karta nr 009
strona 2 / 3

Środki ostrożności w odniesieniu do środowiska

Próbować zatrzymać wyciek. Zapobiegać przedostawaniu się do kanalizacji, piwnic, zagłębień terenu oraz innych miejsc, gdzie gromadzenie się produktu może być niebezpieczne.

Metody oczyszczania

Obszar zagrożenia poddać wentylacji. Zapewnić ewakuację obszaru i usunięcie źródeł zapłonu do czasu, aż rozlana ciecz odparuje. (Na ziemi nie powinno być szronu).

7 POSTĘPOWANIE Z SUBSTANCJĄ/MIESZANINĄ I JEJ MAGAZYNOWANIE

Postępowanie

Zapewnić właściwe uziemienie osprzętu. Zapobiec cofnięciu się wody do pojemnika. Usunąć powietrze z układu przed wprowadzeniem gazu. Nie pozwolić na przepływ zwrotny gazu do pojemnika. Stosować tylko właściwie dobrane wyposażenie, które jest odpowiednie dla tego produktu, jego ciśnienia podawania i temperatury. W razie wątpliwości skontaktować się z dostawcą gazu. Przechowywać z dala od źródeł zapłonu (w tym wyładowań elektrostatycznych). Przestrzegać instrukcji dostawcy dotyczącej postępowania z pojemnikiem.

Magazynowanie

Zabezpieczyć butle przed spadkiem w dół. Przechowywać z dala od gazów utleniających i innych środków utleniających. Przechowywać pojemnik w miejscu dobrze wentylowanym, w temperaturze poniżej 50°.

8 KONTROLA NAZRAŻENIA I ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ

Limit narażenia

Rodzaj wartości	Wartość	Uwaga
TLV (ACGIH)	2.500 ppm	ACGIH 1995 - 1996
NDS	1.800 mg/m ³	

Ochrona osobista

Zapewnić odpowiednią wentylację. Nie palić podczas obchodzenia się z produktem. Używać rękawic i butów ochronnych podczas pracy z butlami.

9 WŁAŚCIWOŚCI FIZYCZNE I CHEMICZNE

Informacje ogólne

Postać fizyczna / Kolor: Bezbarwny gaz.

Zapach: Słodkawy. Słabe właściwości ostrzegawcze w niskich stężeniach. Często z dodatkiem środka zapachowego.

Ważne informacje dotyczące środowiska, zdrowia i bezpieczeństwa

Masa molowa: 44 g/mol

Temperatura topnienia: -188 °C

Temperatura wrzenia: -42,1 °C

Temperatura krytyczna: 97 °C

Temperatura samozapłonu: 470 °C

Granice palności: 2,2 %(V) - 9,5 %(V)

Gęstość względna, gazu (powietrze=1): 1,5

Gęstość względna, cieczy (woda=1): 0,58

Prężność par 20 °C: 8,3 bar

Rozpuszczalność w wodzie, mg/l: 75 mg/l

Inne informacje

Gaz/opary cięższe od powietrza. Może się gromadzić w przestrzeniach zamkniętych, szczególnie na poziomie lub poniżej poziomu ziemi.

10 STABILNOŚĆ I REAKTYWNOŚĆ

Stabilność i reaktywność

Może tworzyć mieszaninę wybuchową z powietrzem. Może gwałtownie reagować z substancjami utleniającymi.

11 INFORMACJE TOKSYKOLOGICZNE

Toksyczność ostra

Nie są znane właściwości toksyczne produktu.

12 INFORMACJE EKOLOGICZNE

Ogólnie

Nie są znane szkody ekologiczne powodowane przez ten produkt.

13 POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI

Ogólnie

Nie wypuszczać w miejsca, gdzie istnieje ryzyko powstania mieszaniny wybuchowej z powietrzem. Gaz odpadowy powinien być spalany w odpowiednim palniku wyposażonym w bezpiecznik płomieniowy. Nie wypuszczać w żadne miejsca, gdzie gaz mógłby się gromadzić i stwarzać niebezpieczeństwo. Skontaktować się z dostawcą, jeżeli wymagane są dodatkowe informacje.

Numer EWC (kod odpadu) 16 05 04*

14 INFORMACJE O TRANSPORCIE

ADR/RID

Klasa	2	Kody klasyfikacyjny	2F
Numer ONZ oraz prawidłowa nazwa przewozowa			
UN 1978 Propan			
UN 1978 Propane			
Nalepki	2.1	Numer zagrożenia	23

IMDG

Klasa	2.1
Numer ONZ oraz prawidłowa nazwa przewozowa	
UN 1978 Propan	
Nalepki	2.1
Instrukcja pakowania	P200
EmS	FD,SU

IATA

Klasa	2.1
Numer ONZ oraz prawidłowa nazwa przewozowa	
UN 1978 Propan	
Nalepki	2.1
Instrukcja pakowania	P200

Inne informacje transportowe

Unikać transportu pojazdami, gdzie przestrzeń ładunkowa nie jest oddzielona od kabiny kierowcy. Zapewnić, że kierowca zna zagrożenia stwarzane przez ładunek i zna sposoby postępowania w razie wypadku lub sytuacji awaryjnej. Przed transportem pojemników z produktem zapewnić bezpieczne mocowanie zbiorników przenośnych. Zapewnić zamknięcie i szczelność zaworu butli. Zapewnić odpowiednie zamocowanie nakrętki lub zaślepki zaworu (jeśli jest dostępna). Zapewnić właściwe zamocowanie ochrony zaworu. Zapewnić odpowiednią wentylację. Zapewnić zgodność z odpowiednimi przepisami.

15 INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEPISÓW PRAWNYCH

Przepisy państwowe:

Rozporządzenie nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywę Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE (Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej z dnia 30.12.2006 Nr L 396/1), wraz z późniejszymi zmianami.

Karta charakterystyki Propan

Data utworzenia : 28.01.2005
Data aktualizacji : 01.12.2010

Wersja : 07
Zastępuje wydanie z dnia 10.04.09, wersja 06

Karta nr 009
strona 3 / 3

Rozporządzenie Komisji (UE) NR 453/2010 z dnia 20 maja 2010 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH). Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 (Dz.Urz. UE L 353/2 z 31.12.2008).

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 790/2009 z dnia 10 sierpnia 2009 r. dostosowujące do postępu naukowo-technicznego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin (Dz.Urz. UE L 235/1 z 5.09.2009).

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/112/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. zmieniająca dyrektywy Rady 76/768/EWG, 88/378/EWG, 1999/13/WE oraz dyrektywy 2000/53/WE, 2002/96/WE i 2004/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w celu dostosowania ich do rozporządzenia (WE) nr 1272/2008 w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin (Dz.Urz. UE L 345/68 z 23.12.2008).

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1336/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 648/2004 w celu dostosowania go do rozporządzenia (WE) nr 1272/2008 w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin. (Dz.Urz. UE L 354/60 z 31.12.2008).

Ustawa z dnia 11 stycznia 2001 o substancjach i preparatach chemicznych (Dz. U. z 2001 r. Nr 11, poz. 84), wraz z późniejszymi zmianami.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 8 lutego 2010 r. w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z ich klasyfikacją i oznakowaniem (Dz. U. Nr 27, poz. 140).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz. U. Nr 171, poz. 1666), wraz z późniejszymi zmianami.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 5 marca 2009 r. w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych oraz niektórych preparatów chemicznych (Dz. U. Nr 53, poz. 439).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 1 grudnia 2004 r. w sprawie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy (Dz. U. Nr 280 poz. 2771), wraz z późniejszymi zmianami.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 grudnia 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy związanej z występowaniem w miejscu pracy czynników chemicznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 11, poz. 86), wraz z późniejszymi zmianami.

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. z 2002 r. Nr 217, poz. 1833), wraz z późniejszymi zmianami.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 o odpadach (Dz. U. z 2001 r. Nr 62, poz. 628), wraz z późniejszymi zmianami.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. W sprawie katalogu odpadów. (Dz. U. z 2001 r. Nr 112, poz. 1206).

Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy produkcji i magazynowaniu gazów, napełnianiu zbiorników gazami oraz używaniu i magazynowaniu karbidu (Dz. U. z 2004 r. Nr 7, poz. 59).

16 INNE INFORMACJE

Zapewnić przestrzeganie wszystkich krajowych/lokalnych przepisów prawnych. Zapewnić, aby osoby obsługujące były świadome zagrożenia wynikającego z łatwopalności. Często pomija się zagrożenie uduszeniem i należy je podkreślić w trakcie szkolenia obsługi. Przed zastosowaniem tego produktu w jakimkolwiek nowym doświadczeniu lub procesie technologicznym powinny zostać przeprowadzone gruntowne badania kompatybilności materiałów oraz bezpieczeństwa.

W związku ze zmianą sposobu tworzenia kart poddano rewizji wszystkie punkty karty.

Informacja

Pomimo, że dokument ten został sporządzony z najwyższą starannością, nie przyjmuje się żadnej odpowiedzialności za obrażenia lub straty materialne powstałe przy jego wykorzystywaniu. Szczegółowe informacje przedstawione w niniejszym dokumencie uważane są za poprawne w momencie przekazywania do druku.

Dalsze informacje

Kühn-Birett: Merkblätter gefährliche Arbeitsstoffe
Hommel: Handbook of dangerous goods